

هزینه تامین مالی شرکتهای بورسی منتخب در سال ۱۳۹۴

با توجه به محور بودن نظام بانکی در تامین مالی بخش خصوصی کشور، نحوه و کیفیت دسترسی به تسهیلات بانکی همواره یکی از مسائل مهم فعالان اقتصادی بوده که در برهه هایی در قالب تشدید تنگنای اعتباری نیز نمایان شده است.

کیفیت دسترسی به تسهیلات بانکی از منظر هزینه تامین مالی، قابل بررسی بوده و بالا بودن هزینه تامین مالی را می توان به عنوان یکی از عوامل محدود کننده دسترسی به منابع بانکی عنوان نمود. طبق مطالعه انجام شده توسط آقای دکتر فرهاد نیلی و همکاران برای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران^۱، نسبت هزینه مالی به فروش شرکتهای بورسی بین سالهای ۹۰-۱۳۷۵ تنها حدود ۵ درصد است. بررسی مشابه انجام شده در مورد ۱۵ شرکت منتخب بورسی، نشان می دهد که میانگین موزون این نسبت در سال ۱۳۹۴ برای شرکتهای مذکور، تغییر چندانی نیافته و هزینه های بنگاه ها برای تامین مالی، همچنان در این سال بخش قابل توجهی از هزینه های آنها را شامل نمی شود.

در عین حال باید توجه نمود که افزایش شکاف بین نرخ اسمی سود تسهیلات با نرخ تورم در جهت مثبت تر شدن سود حقیقی تسهیلات در سال ۱۳۹۴ در مقایسه با سال ۱۳۹۳، یکی از عوامل افزایش هزینه تامین مالی برای بنگاه های اقتصادی بوده است.

برخی نکات مهم در خصوص هزینه تامین مالی شرکتهای بورسی منتخب در سال ۱۳۹۴

- میانگین موزون نسبت هزینه مالی به فروش^۲ ۱۵ شرکت بورسی منتخب در سال ۱۳۹۴، حدود ۷.۶ درصد است.
- بالاترین نسبت هزینه مالی به فروش در این شرکت ها مربوط به شرکت صنایع تجهیزات نفت با نسبت ۲۱.۳ و پایین ترین نسبت مذکور مربوط به شرکت پالایش نفت شیراز با نسبت صفر است.
- بر اساس مصوبه یکپهزار و یکصد و نود و هشتمین جلسه شورای پول و اعتبار با موضوع سیاست های پولی و اعتباری کشور در سال ۱۳۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۲/۸، حداکثر نرخ سود تسهیلات عقود غیرمشارکتی بانکها و موسسات اعتباری معادل ۲۱ درصد و سقف نرخ سود مورد انتظار عقود مشارکتی هنگام عقد قرارداد بین بانک ها و موسسات اعتباری و مشتری معادل ۲۴ درصد تعیین شده بود.

^۱ کتاب نظام تامین مالی تولید در ایران - تابستان ۱۳۹۵

^۲ محاسبه شده از طریق صورت سود و زیان حسابرسی شده شرکتها

معاونت بررسی های اقتصادی

- میانگین موزون نرخ موثر تسهیلات (هزینه هر واحد تسهیلات) که از نسبت میزان سود تسهیلات پرداختی به تسهیلات پرداخت شده^۳، بدست آمده است؛ در بین ۱۵ شرکت انتخاب شده حدود ۱۴.۴ درصد بوده است. با توجه به نرخ تورم ۱۱.۹ درصدی در سال ۱۳۹۴، می توان عنوان کرد که نرخ موثر حقیقی تسهیلات برای ۱۵ شرکت ذکر شده، ۲.۵ درصد بوده است.
- با توجه به کمتر بودن نرخ موزون سود تسهیلات در مقایسه با نرخ مصوب شورای پول و اعتبار چند حالت متصور است؛ بازگرداندن کمتر سود تسهیلات به بانکها، تمرکز بیشتر بر بازپرداخت اصل تسهیلات و استفاده از سایر روش های تامین مالی به جای تامین اعتبار از سیستم بانکی
- در میان این شرکت ها، بیشترین نرخ موثر تسهیلات مربوط به شرکت سایپا با حدود ۳۵.۹ درصد از گروه خودروسازی و کمترین آن مربوط به شرکت فولاد مبارکه از گروه فلزات اساسی است.

هزینه تامین مالی شرکتهای بورسی منتخب در سال ۱۳۹۴

نام شرکت	صورت های مالی	میلیون ریال - درصد
ایران خودرو (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۱۵۵,۴۱۷,۳۵۳
	هزینه مالی	۱۰,۳۹۴,۷۳۱
	سود پرداختی بابت استقراض	۶,۴۴۱,۷۰۱
	تسهیلات مالی پرداختی	۳۴,۸۹۸,۵۸۳
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۶.۶
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۱۸.۵
سایپا (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۵۸,۴۱۹,۵۴۳
	هزینه مالی	۷,۸۴۷,۸۵۴
	سود پرداختی بابت استقراض	۷,۸۴۷,۸۵۴
	تسهیلات مالی پرداختی	۲۱,۸۷۵,۳۵۸
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۱۳.۴
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۳۵.۹
فولاد مبارکه (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۷۸,۱۶۶,۹۶۷
	هزینه مالی	۸,۹۲۱,۳۳۴
	سود پرداختی بابت استقراض	۱۰,۷۴۸,۰۱۱
	تسهیلات مالی پرداختی	۱۲۳,۲۵۳,۲۵۶
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۱۱.۴
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۸.۷

^۳ محاسبه شده از طریق صورت جریان وجوه حسابرسی شده شرکتها

نام شرکت	صورت های مالی	میلیون ریال - درصد
ملی صنایع مس ایران (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۳۶,۵۴۲,۳۲۳
	هزینه مالی	۳,۲۰۲,۰۷۰
	سود پرداختی بابت استقراض	۳,۲۰۲,۰۷۰
	تسهیلات مالی پرداختی	۱۷,۸۶۹,۷۱۵
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۸.۸
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۱۷.۹
گلتاش (سال منتهی به ۹۴/۰۹/۳۰)	فروش	۱,۷۲۵,۲۳۸
	هزینه مالی	۱۴,۱۳۷
	سود پرداختی بابت استقراض	۱۲,۸۵۲
	تسهیلات مالی پرداختی	۱۰۷,۰۶۰
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۰.۸
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۱۲
پتروشیمی مارون (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۴۲,۰۷۴,۴۶۹
	هزینه مالی	۴۸۰,۹۵۳
	سود پرداختی بابت استقراض	۳۸۸,۹۵۳
	تسهیلات مالی پرداختی	۰
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۱.۱
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۰۰
پاکوش (سال منتهی به ۹۴/۱۰/۱۰)	فروش	۵,۴۰۷,۴۳۱
	هزینه مالی	۳,۵۵۵
	سود پرداختی بابت استقراض	۳,۵۹۶
	تسهیلات مالی پرداختی	۴۰,۲۶۱
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۰.۲
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۸.۹
پالایش نفت شیراز (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۲۹,۵۱۳,۹۴۳
	هزینه مالی	۰
	سود پرداختی بابت استقراض	۰
	تسهیلات مالی پرداختی	۰
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۰
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	-

نام شرکت	صورت های مالی	میلیون ریال - درصد
سیمان مازندران (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۱,۳۱۱,۱۴۹
	هزینه مالی	۱۴۰,۰۵۶
	سود پرداختی بابت استقراض	۱۷۷,۸۷۷
	تسهیلات مالی پرداختی	۱,۲۰۶,۶۳۳
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۱۰.۷
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۱۴.۷
سیمان تهران (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۱,۹۷۸,۱۰۴
	هزینه مالی	۲۱۹,۹۰۳
	سود پرداختی بابت استقراض	۴۴۷,۶۲۵
	تسهیلات مالی پرداختی	۳,۰۰۴,۵۴۲
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۱۱.۱
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۱۴.۹
کارخانجات دارو پخش (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۳,۴۶۴,۳۹۷
	هزینه مالی	۶۷۶,۳۲۷
	سود پرداختی بابت استقراض	۷۴۳,۰۸۴
	تسهیلات مالی پرداختی	۶,۲۷۴,۸۵۶
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۱۹.۵
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۱۱.۸
داروسازی اکسیر (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۳,۱۹۱,۰۵۱
	هزینه مالی	۵۳۹,۲۵۰
	سود پرداختی بابت استقراض	۵۷۱,۴۶۷
	تسهیلات مالی پرداختی	۳,۱۷۲,۵۶۸
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۱۶.۹
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۱۸.۱
کویر تایر (سال منتهی به ۹۴/۰۹/۳۰)	فروش	۲,۷۴۵,۵۶۹
	هزینه مالی	۱,۴۱۹
	سود پرداختی بابت استقراض	۹۲۱
	تسهیلات مالی پرداختی	۵,۸۳۳
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۰.۰۵
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۱۵.۸

نام شرکت	صورت های مالی	میلیون ریال - درصد
لاستیک بارز (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۷,۲۵۶,۰۷۲
	هزینه مالی	۱۶۵,۷۱۹
	سود پرداختی بابت استقراض	۶۱,۰۵۱
	تسهیلات مالی پرداختی	۲۳۹,۰۱۶
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۲.۳
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۲۵.۵
صنایع تجهیزات نفت (سال منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹)	فروش	۶۷,۲۷۹
	هزینه مالی	۱۴,۳۱۲
	سود پرداختی بابت استقراض	۱۴,۸۰۰
	تسهیلات مالی پرداختی	۵۰,۰۰۰
	نسبت هزینه مالی به فروش - درصد	۲۱.۳
	هزینه هر واحد تسهیلات (نرخ موثر تسهیلات-درصد)	۲۹.۶

منبع داده ها: www.codal.ir